

ROČNÍK 2

Číslo 9 September 2010

SPEKTRUM

MESAČNÍK INTEGROVANÉHO ODBOROVÉHO ZVÄZU

Z obsahu: Z rokovania predsedníctva OZ /s. 2 • Sociálny dialóg na najvyššej úrovni /s. 3 • Pracovnoprávny servis-závislá práca /s. 4 • Bezpečnosť v údržbe /s. 6 • Národný projekt vzdelávanie odborárov /s. 7

www.ioz.sk

VYHLÁSENIE KONFEDERÁCIE ODBOROVÝCH ZVAZOV

k opatreniam vlády SR v rámci úsporného balíka a k legislatívnej praxi ich prijímania

Najväčšími dôsledkami krízy, ktorá nevznikla na území Slovenskej republiky a ktorú nezapríčinili zamestnanci SR, sa stali vysoká nezamestnanosť, prepád ekonomiky a z nich vyplývajúce zníženie kúpyschopnosti obyvateľstva, zhoršenie sociálnej situácie jeho podstatnej časti ako aj zvýšenie rozdielov medzi jednotlivými regiónmi.

Konfederácia odborových zväzov konštatuje, že balík úsporných opatrení, ktorý pripravila vláda SR v súvislosti s konsolidáciou verejných financií, dolieha najviac na zamestnancov s najnižšími príjmami a najslabšie sociálne skupiny obyvateľstva SR. **KOZ SR s tým zásadne nesúhlasí.** Je presvedčená, že vláda musí hľadať zdroje šetrenia najmä na strane výdavkov a nájsť také riešenia a úsporné opatrenia, kto-

ré budú rozložené na všetky sociálne skupiny.

Rada predsedov odborových zväzov združených v KOZ SR, ktorá sa súčasnou situáciou neodkladne zaoberala, sa kriticky postavila najmä k legislatívnemu procesu v súvislosti s prijímaním úsporných opatrení. Považuje ho za chaotický, prebiehajúci často mimo určených pravidiel. Na takomto procese sa KOZ SR nechce a nebude podieľať.

KOZ SR žiada vládu SR, aby návrhy závažných opatrení a noviel zákonov predkladala v dostatočnom predstihu. Štyridsaťosem hodín pred rokovaním za dostatočný časový priestor na seriózne odborné posúdenie a prijatie zodpovedných stanovísk nepovažuje.

Podľa KOZ SR sa všetky opatrenia, ktoré zvyšujú daňové a odvodové zaťaženie zamest-

nancov znižujú zároveň cenu práce. KOZ SR odmieta tento spôsob naplňovania štátneho rozpočtu a konsolidácie verejných financií.

Vláda SR sa v Programovom vyhlásení zaviazala zabezpečiť zamestnancom a občanom Slovenska dôstojný život a prijímať také opatrenia a legislatívne kroky, ktoré povedú k vyššej kvalite ich života. Konfederácia odborových zväzov SR žiada vládu v súlade s jej programovým vyhlásením zamerať sa na vytváranie nových pracovných miest, na väčšie úspory na strane výdavkov štátu a na efektívny sociálny dialóg ako rozhodujúci nástroj pri formulovaní úspešnej hospodárskej a sociálnej politiky a udržania sociálneho zmiernu.

Rada predsedov odborových zväzov KOZ SR
20. 9. 2010

PROTESTNÉ ZHROMAŽDENIE KOZ SR

Predstavenstvo Konfederácie odborových zväzov SR schválilo na svojom rokovaní 22. 9. 2010 organizáciu a konanie protestného zhromaždenia KOZ SR proti „záchrannému balíku“ vlády SR.

Protest odborárov, zamestnancov a sympatizujúcich občanov sa uskutoční 12. októbra 2010 v Bratislave.

Od 23. septembra sa začala kampaň na podporu tohto protestného zhromaždenia.

Protestné zhromaždenia organizujú odborové zväzy aj v Košiciach a Žiline.

KOZ SR využije na presadenie svojich požiadaviek všetky možnosti, ktoré odborárom dáva legislatíva.

Cieľom protestného zhromaždenia, ktoré je orientované proti nedôstojným opatreniam vlády SR smerujúcim k zníženiu životnej úrovne občanov, je zdôrazniť ako sa slovenské odbory stavajú k „úsporným opatreniam“ a odhaliť konkrétne negatívne dopady na zamestnancov, dôchodcov a väčšinu občanov a tiež sa pripraviť na „veľké upratovanie“ v Zákonníku práce, ktoré vláda SR vehementne pripravuje.

PROTESTNÝ POCHOD ČESKÝCH ODBORÁROV

U našich západných susedov v Českej republike to už vypuklo. Veľký protestný pochod až 45 tisíc odborárov a sympatizantov dal 21. septembra demonštratívne najavo, že nechcú platiť dlhy za zlé vládnutie. Tisíce policajtov, hasičov, zamestnancov väzenskej služby, vojakov z povolania, civilných zamestnancov, úradníkov, pracovníkov v zdravotníctve a sociálnych službách, v školstve, kultúre a doprave demonštrovalo proti drastickému znižovaniu plátov so zdôraznením, že vláda ČR pripravila pád strednej triedy.

Českí odborári po vyhlásení predsedu ČMKOS Jaroslava Zavadila nevyklúčujú ani generálny štrajk, v prípade, že bude výrazne zmenený súčasný Zákonník práce.

Z ROKOVANIA PREDSEDNÍCTVA ODBOROVÉHO ZVÄZU

Predsedníctvo IOZ sa na svoje desiate rokovanie v tomto volebnom období zišlo 26. augusta v Bratislave. Po procedurálnych otázkach bola vykonaná kontrola plnenia uznesení, kde bolo konštatované splnenie a plnenie prijatých uznesení. Predsedníctvo zobralo informáciu na vedomie.

V ďalšom bola predložená správa o čerpaní rozpočtu IOZ za obdobie I. – VI. 2010 a stanovisko revíznej komisie k tomuto materiálu. Predsedníctvo zobralo správu o čerpaní rozpočtu na vedomie s pripomienkou a bez pripomienky zobralo na vedomie správu RK.

Predsedníctvo prerokovalo materiál použitie prostriedkov z Rezervného fondu IOZ. Ich použitie je účelovo viazané na zabezpečenie propagačných materiálov v súvislosti s možnými protestnými a nátlakovými akciami odborov. Predsedníctvo schválilo použitie prostriedkov RF v zmysle jeho štatútu.

V ďalšom predsedníctvo prerokovalo opatrenia na úsporu finančných nákladov odborového zväzu a stanovisko revíznej komisie k týmto opatreniam. Tento materiál bude predmetom rokovania novembrového snemu odborového zväzu. Predsedníctvo zobralo na vedomie uvedený materiál.

Návrhom na úpravu sumy mesačnej minimálnej mzdy na rok 2011 sa predsedníctvo venovalo v ďalšom priebehu svojho rokovania. V zmysle § 7 zákona č. 663/2007 Z.z. o minimálnej mzde rokujú sociálni partneri a najneskôr do polovice júla mali predložiť spoločný návrh na sumu minimálnej mzdy MPSVR SR. Keďže sa tak nestalo ministerstvo predložilo na rokovanie Hospodárskej a sociálnej rady SR svoj návrh na úpravu sumy minimálnej mzdy vo výške 317,00 € mesačne. Oproti terajšej sume mesačnej minimálnej mzdy, ktorá je 307,70 € je to nárast o 3,0 %. V tomto návrhu sú zohľadnené ekonomická a sociálna situácia, predovšetkým vývoj spotrebiteľských cien, zamestnanosti, rast priemerných mesačných miezd v hospodárstve krajiny a vývoj súm životného minima za predchádzajúce dva kalendárne roky. Podľa ministerstva navrhované zvýšenie MM o 3,0 % zodpovedá očakávanému rastu hrubého domáceho produktu v bežných cenách o 3,2 % za rok 2010 oproti roku 2009. Treba však uviesť, že problematika minimálnej mzdy je už dlhšie obdobie prinajmenšom sporným momentom v sociálnom dialógu. Nie je tajomstvom, že zamestnávateľské subjekty sa usilujú tento inštitút zrušiť. Predsedníctvo zobralo predložený materiál na vedomie.

Dôležitým materiálom, ktorému predsedníctvo venovalo pozornosť bol postup kolektívneho vyjednávania KZVS a PKZ na rok 2011 v odborovom zväze. Okrem iného sa v ňom konštatuje, že základnými cieľmi kolektívneho vyjednávania aj naďalej ostávajú „uzatvoriť dodatky k platným KZVS..., uzatvoriť PKZ a dodatky k platným PKZ... dosiahnuť zakotvenie práv a požiadaviek členov odborov v kolektívnych zmluvách, predovšetkým v súvislosti s očakávanými zmenami v Zákonníku práce a zákone o kolektívnom vyjednaní... dosiahnuť predĺženie platnosti KZ tam, kde sa táto platnosť už končí.“ Predsedníctvo materiál schválilo a uložilo prerokovať ho na rokovaniach regionálnych orgánov IOZ.

V ďalšom predsedníctvo prerokovalo niektoré otázky súvisiace so vzdelávaním členov odborov. Zobralo na vedomie vyhodnotenie seminárov hospodárov a podnikárov a schválilo seminár hlavných vyjednávačov ZO a kolektívnych vyjednávačov sekcií odborového zväzu.

Predsedníctvo schválilo výmaz základných organizácií v Ústave textilnej techniky v Bratislave, v SLOVEKU v Banskej Bystrici, v Cestných stavbách v Banskej Bystrici a v EUROVII v Košiciach.

Predsedníctvo zobralo na vedomie aktivity odborového zväzu v medzinárodnej oblasti; informácie z rokovaní orgánov IOZ, KOZ SR a JMF ZOO; z rokovania Správnej rady rezervného fondu IOZ; o odvode členských príspevkov; o organizačnom zabezpečení rokovaní výborov regionálnych rád IOZ

-gad-

Stanovisko Konfederácie odborových zväzov SR k Programovému vyhláseniu vlády SR na roky 2010 – 2014

Konfederácia odborových zväzov SR je presvedčená, že dopady krízy nesmú ostať len na pleciah bežných ľudí. Protikrizové opatrenia nemôžu a nesmú ísť cestou zhoršovania ich sociálnych istôt a pracovných podmienok. KOZ SR preto považuje sociálny štát v európskom priestore nielen za znak konkurencieschopnosti, ale aj za inštitút na ochranu zamestnancov, na zabezpečenie rastu životnej úrovne a sociálnych istôt obyvateľstva.

Program Konfederácie odborových zväzov Slovenskej republiky je založený na hodnotách slobody, sociálnej spravodlivosti, solidarity a sociálneho partnerstva. Dosiadnutú úroveň zamestnaneckých štandardov zakotvených v Zákonníku práce považuje KOZ SR za nevyhnutnú pre zachovanie základov udržateľného ekonomického rastu, rozvoja v súlade s plánom EÚ do roku 2020 a zachovania sociálneho zmiernu.

Programové vyhlásenie vlády SR však v niektorých oblastiach obsahuje formulácie a postupy, ktoré nezodpovedajú požiadavkám KOZ SR.

Napriek skutočnosti, že problematika zamestnanosti sa spomína vo viacerých častiach Programového vyhlásenia vlády SR, je rozpracovanie tejto otázky jeho najslabším článkom.

KOZ SR:

- **odmieta** úpravu Zákonníka práce, ktorá má umožniť uzatvárať dobrovoľné vzájomné dohody medzi zamestnávateľmi a zamestnancami na riešenie operatívnych zmien pracovných podmienok, pretože to vytvára pôdu na manipuláciu zamestnancov
- je **proti** obmedzeniu právomoci odborov, ktoré boli zakotvené v terajšom znení Zákonníka práce
- **nesúhlasí** so zrušením inštitútu rozširovania KZVS, čím sa však nevyhýba vecnej diskusii na jeho skvalitnenie
- **vyjadruje obavy**, či zníženie deficitu verejných financií v relatívne krátkom časovom horizonte nepôjde na úkor zníženia životného štandardu občanov
- **stavia sa proti** presunu odvodovej povinnosti zo zamestnávateľov na plecia zamestnanca ako aj proti zavedeniu superhrubej mzdy s príslušným navýšením hrubej mzdy

Konfederácia zároveň vníma pozitívne úsilie vlády zachovať sociálny dialóg, inštitút minimálnej mzdy ako aj súčasnú výšku veku odchodu do dôchodku a takisto snahu vlády presadzovať transparentnosť pri výberových konaniach a šetrenie na všetkých úrovniach.

Konfederácia odborových zväzov žiada vládu SR v súlade s predchádzajúcou argumentáciou, aby zväzila realizáciu tých formulácií vo svojom programovom vyhlásení, ktoré okliešťujú práva a niektoré sociálne štandardy zamestnancov ako aj právomoci odborov. KOZ SR chce všetky sporné otázky riešiť najmä v rámci sociálneho dialógu. Ten sa musí stať efektívnym nástrojom vlády, zamestnancov a zamestnávateľov pri formulovaní úspešnej hospodárskej a sociálnej politiky.

KOZ SR bude sledovať a žiadať, aby vládna moc vytvárala účinné pravidlá a transparentné postupy na ekonomickom a najmä pracovnom trhu, vo vzájomnej súčinnosti rôznych foriem kapitálu, v makroekonomickej a mikroekonomickej politike vrátane transferov postavených na solidárnej forme a rozvoji verejných služieb.

V Bratislave, 2. 8. 2010

Blahoželáme

V septembri blahoželáme k narodeninám členkám a členovi Snemu IOZ

Jozef Forgáč, BB Reg. spr. ciest, a.s. závod 16, Žiar nad Hronom

Mária Olenočinová, AG STAVBET, s.r.o. Topoľčany

Oľga Valentínová, Doprastav, a.s. Závod Petržalka, Bratislava

Mgr. Viktória Kmeťová, Slovenská správa ciest Bratislava

Ing. Jana Kotirová, STAVOUNIVERZÁL, s.r.o. Kysucké Nové Mesto

Lubica Svobodová, OZETA NEO, a.s., Topoľčany

SOCIÁLNY DIALÓG NA NAJVYŠŠEJ ÚROVNI

Zvláštnou črtou mimoriadneho plenárneho zasadnutia Hospodárskej a sociálnej rady SR, ktoré sa začalo 20.9.2010 bolo, že trvalo dva dni. Predseda rady Jozef Mihál totiž v úvode rokovania oznámil doplnenie programu o ďalšie materiály. Celkom išlo o 10 materiálov, prevažne z „dielne“ ministra financií Ivana Mikloša. To je pre tohto pána typické. Pri schvaľovaní programu rokovania sociálni partneri nesúhlasili s dodatočným zaradením desiatich bodov pre nedostatočný čas, ktorý mali na zaujatie kvalifikovaných stanovísk a dohodli sa, že doplnený program prerokujú na ďalší deň.

Po vypätých rokovaniach rada dospela k nasledovným záverom k jednotlivým návrhom zákonov: s návrhom zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 571/2009 Z.z. o rodičovskom príspevku... a o zmene zákona č. 561/2008 Z.z. o príspevku na starostlivosť o dieťa...rada súhlasila bez pripomienok a odporučila návrh na ďalšie legislatívne konanie;

pri návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon MPSVR SR č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení ...rada nedospela k dohode z dôvodu nesúhlasu KOZ SR. AZZZ SR RÚZ a ZMOS súhlasili s predloženým návrhom s pripomienkami. Návrh bol odporučený na ďalšie legislatívne konanie;

s návrhom zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní...rada súhlasila bez pripomienok a odporučila návrh na ďalšie legislatívne konanie;

pri návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov ...rada nedospela k dohode z dôvodu nesúhlasu KOZ SR.

AZZZ SR a RÚZ súhlasili s návrhom s pripomienkami. ZMOS súhlasilo s návrhom zákona so zásadnou pripomienkou. Návrh bol odporučený na ďalšie legislatívne konanie;

k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohlade nad zdravotnou starostlivosťou a o ...rada pripomenula povinnosť každého občana byť zdravotne poistený a verejné zdravotné poistenie je solidárne;

pri návrhu zákona č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve ...rada nedospela k dohode z dôvodu nesúhlasu KOZ SR. AZZZ SR a RÚZ súhlasili s návrhom s pripomienkami. ZMOS súhlasilo s návrhom bez pripomienok. Návrh bol odporučený na ďalšie legislatívne konanie;

s návrhom zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení ...rada súhlasila s pripomienkou RÚZ. Návrh bol odporučený na ďalšie legislatívne konanie;

s návrhmi zákonov o núdzových zásobách ropy a ropných výrobkov, o účtovníctve o elektronickej registračnej pokladnici, o colnom zákone ...rada súhlasila bez pripomienok a odporučila ich na ďalšie legislatívne konanie;

rada nedospela k dohode pri návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty...z dôvodu nesúhlasu KOZ SR. RÚZ a ZMOS súhlasili s návrhom bez pripomienok, AZZZ SR predložila písomné pripomienky. Návrh bol odporučený na ďalšie legislatívne konanie;

rada nedospela k dohode o návrhu na zmenu a doplnenie zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady z dôvodu nesúhlasu KOZ SR. AZZZ SR a RÚZ súhlasili s návrhom s pripomienkami. ZMOS malo výhrady k návrhu;

rada nedospela k dohode pri návrhu na zmenu a doplnenie zákona č. 107/2004 Z.z. o spotrebnej dani z piva...z dôvodu nesúhlasu KOZ SR a AZZZ SR. RÚZ súhlasila s návrhom s pripomienkami, ZMOS súhlasilo s návrhom. Ten bol odporučený na ďalšie legislatívne konanie;

pri návrhu na zmenu a doplnenie zákona č. 106/2004 Z.z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov došlo v rade k zhode;

pri návrhu na zmenu a doplnenie zákona č. 609/2007 Z.z. o spotrebnej dani z elektriny, uhlia, zemného plynu a o zmene a doplnení zákona č. 98/2004 Z.z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja ...rada nedospela k dohode z dôvodu nesúhlasu KOZ SR. AZZZ SR a RÚZ súhlasili s návrhom s pripomienkami. ZMOS nemalo výhrady. Návrh bol odporučený na ďalšie legislatívne konanie;

pri návrhu na zmenu a doplnenie zákona č. 98/2004 Z.z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja... a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 309/2009 Z.z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie...rada nedospela k dohode z dôvodu nesúhlasu KOZ SR a AZZZ SR. RÚZ súhlasila s návrhom s technickou pripomienkou. ZMOS súhlasilo s návrhom, ktorý bol odporučený na ďalšie legislatívne konanie.

G. Dudinský, zdroj: MPSVR SR

Rokovala Regionálna rada Trenčianskeho samosprávneho kraja

Ústrednou témou rokovania Regionálnej rady pre hospodársky a sociálny dialóg Trenčianskeho samosprávneho kraja bola v stredu 28. júla 2010 na Úrade TSK autobusová doprava, cestné hospodárstvo v regióne, ale aj pripravovaný prechod osobnej regionálnej železničnej dopravy pod kompetencie samosprávneho kraja. Na rokovaní bol prítomný predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja MUDr. Pavol Sedláček, MPH spolu s ďalšími vedúcimi pracovníkmi úradu, predseda Regionálnej rady Konfederácie odborových zväzov SR Trenčín Jozef Burian, podpredseda OZ KOVO Ing. Anton Mifka, špecialistka pre sociálnu politiku a sociálny dialóg Integrovaného odborového zväzu Ing. Gabriela Krchňáková, viceprezident Asociácie zamestnávateľského zväzu a združení Ing. Rastislav Machunka a generálny sekretár Zväzu sklárskoho priemyslu SR Ing. Štefan Škultéty.

„Trenčiansky samosprávny kraj už pred rokmi začal s modernizáciou vozového parku, vek autobusov oboch zmluvných prepravcov klesol na tri roky,“ uviedol predseda TSK Pavol Sedláček. Snažíme sa zabezpečiť cestujúci bezpečnosť i komfort, nemalými finančnými prostriedkami prispievame k vykrývaniu preukázanej straty z poskytovania služieb vo verejnom záujme, no napriek tomu počet prepravovaných osôb klesá. Tento stav chceme zvrátiť. Zvažujeme nad zatraktívením služieb a zaujímavými bonusmi, aby sa nám cestujúci do autobusov vrátili.“

Spoločné rokovanie potvrdilo, že všetci účastníci podporujú vznik integrovaného dopravného systému, ktorý zabezpečuje koordináciu záujmov jednotlivých obstarávateľov výkonov verejnej osobnej dopravy. Regionálna

rada pre hospodársky a sociálny dialóg akceptuje požiadavku samosprávneho kraja a prosbu o pomoc vlády pri riešení výpadku príjmovej časti rozpočtu. Otvorila tiež možnosť hradenia časti zliav poskytovaných v prímestskej autobusovej doprave zo strany príslušného ministerstva. Vyjadrila sa tiež k prechodu kompetencie v osobnej regionálnej železničnej doprave na samosprávne kraje a k nevyhnutnosti zefektívnenia autobusovej a železničnej dopravy a k odstraňovaniu súbežnej dopravy, čo bude predmetom ďalšieho spoločného rokovania ešte v tomto roku.

„Tripartita je dobrá okrem iného aj na to, aby sa poupratovalo v nákladoch a efektívnosť je jedna z kľúčových vecí v oblasti dopravy. Preto považujem za prvoradé vytvorenie integrovaného dopravného systému v čo najkratšom čase, najmä v súvislosti s prechodom kompetencie regionálnej železničnej dopravy na samosprávne kraje. Z prvých náznakov je zrejme že to pre VÚC nebude jednoduché,“ povedal viceprezident AZZZ Rastislav Machunka.

Gabriela Krchňáková, zástupkyňa IOZ mala dopyt na zástupcov TSK ohľadom činnosti a úlohách Správy ciest TSK na najbližšie obdobie, ako i o dopade finančnej a hospodárskej krízy z pohľadu TSK na Správu ciest TSK s dôrazom na zamestnanosť. Podpredseda TSK Milan Panáček, a vedúci odboru dopravy František Ponišť deklarovali, že neuvažujú s prepúšťaním zamestnancov ani so zmenou typu organizácie a prioritou TSK bude v najbližších rokoch nákup novej cestnej techniky pre SC TSK na údržbu cestných komunikácií z toho dôvodu, že prevažná časť mechanizmov je už po hranici svojej životnosti.

„Chcem vysloviť spokojnosť s celkovou komunikáciou s Trenčianskym samosprávnym krajom,“ dodal predseda RR KOZ SR Trenčín Jozef Burian. S dnešným rokovaním som spokojný, prebrali sme všetky závažné témy k spomínanej problematike a hľadali sme riešenia aj pre budúcnosť.“

„Rokovania boli veľmi konštruktívne a opäť sa potvrdilo, že partneri majú racionálny pohľad na všetky témy, ktoré sa nás dotýkajú,“ uviedol podpredseda TSK Jozef Božik. „Zhodli sme sa na tom, že veľkým problémom regionálnej samosprávy je v súčasnosti nedostatočný tok finančných prostriedkov, sme presvedčení, že spolu s vládou nájdeme optimálny model jeho vyriešenia.“

Spracovala: Gabriela Krchňáková

Posudzovanie znakov závislej práce

Predmetom pracovného pomeru je práca, ktorá spĺňa určité právne charakteristiky pracovného pomeru. Pojem závislej práce vychádza zo všeobecnejšieho pojmu práce ako ľudskej činnosti, ktorá musí vykazovať znak užitočnosti, dovolenosti a súladu s dobrými mravmi. Práca ako právne spôsobilý predmet pracovného pomeru musí spĺňať charakteristiky práce, ktorú zamestnanec na základe pracovnej zmluvy vykonáva pre iný subjekt. Práca v pracovnom pomere musí byť prácou osobnou, slobodnou, závislou, nesamostatnou a odplacnou. Závislosť práce teda patrí k základným charakteristikám pracovného pomeru.

Zákoník práce ustanovuje štyri druhy pracovnoprávných vzťahov, a to:

1. pracovný pomer, ktorý sa zakladá písomnou pracovnou zmluvou medzi zamestnancom a zamestnávateľom,
2. pracovnoprávny vzťah založený písomnou dohodou o vykonaní práce,
3. pracovnoprávny vzťah založený písomnou dohodou o pracovnej činnosti,
4. pracovnoprávny vzťah založený písomnou dohodou o brigádnickej práci študentov.

Len prostredníctvom pracovnej zmluvy založený pracovnoprávny vzťah je pracovným pomerom, čím sa pracovný pomer odlišuje napríklad od štátnozamestnaneckých právnych vzťahov. Pracovný pomer je teda záväzkový právny vzťah, ktorý je na rozdiel od obchodnoprávných, či občianskoprávných vzťahov založený na princípe podriadenosti a nadriadenosti a nie je založený na princípe rovnosti.

Pri práci v pracovnom pomere nie je zamestnanec osobne zastupiteľný, dodáva iba pracovnú silu, nedodáva materiál na prácu, spravidla neposkytuje pracovné zariadenia na výkon činnosti, nepreberá zodpovednosť za riadenie v podnikaní, ani neznaša riziko vlastného výkonu práce a vznikajú mu nároky z pracovného pomeru, napríklad nárok na dovolenku a podobne.

V pracovnom pomere ide o vykonávanie práce, nie o výkon práce zamestnanca. Vyššie uvedenú charakteristiku pracovného pomeru možno vyvodiť aj z ustanovenia § 47 Zákoníka práce, ktorý vymedzuje základnú charakteristiku pracovného záväzku zamestnanca, v zmysle ktorého, odo dňa, keď vznikol pracovný pomer, zamestnávateľ je povinný pridelovať zamestnancovi prácu podľa pracovnej zmluvy, platiť mu za vykonanú prácu mzdu, utvárať podmienky na plnenie pracovných úloh a dodržiavať ostatné pracovné podmienky ustanovené právnymi predpismi, kolektívnou zmluvou a pracovnou zmluvou. Zamestnanec je povinný podľa pokynov zamestnávateľa vykonávať prácu osobne podľa pracovnej zmluvy v určenom pracovnom čase a dodržiavať pracovnú disciplínu.

Vymedzenie závislej práce uvedenej v § 1 ods. 2 Zákoníka práce vychádza z Odporúčania Medzinárodnej organizácie práce č. 198/2006 o pracovnom pomere. Znenie ustanovenia obsahuje znaky závislej práce, ktoré sú uvedené v čl. 11, 12 a 13 citovaného odporúčania.

Podľa § 1 ods. 2 Zákoníka práce za závislú prácu, ktorá je vykonávaná vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamest-

nanca sa považuje výlučne osobný výkon práce zamestnanca pre zamestnávateľa

- podľa pokynov zamestnávateľa,
- v jeho mene,
- za mzdu alebo odmenu,
- v pracovnom čase,
- na náklady zamestnávateľa,
- jeho výrobnými prostriedkami,
- na zodpovednosť zamestnávateľa,
- ide o výkon práce, ktorá pozostáva prevažne z opakovania určených činností.

Správnú právnu identifikáciu pojmu závislá práca treba skúmať aj v nadväznosti na vymedzenie pojmu zamestnanec, najmä v judikatúre Európskeho súdneho dvora, ktorá k vymedzeniu pojmu zamestnanec na účely voľného pohybu zamestnancov považuje niektoré znaky závislej práce v súvislosti s vymedzením pojmu zamestnanec za podstatné a niektoré znaky za menej podstatné. V jednom zo svojich rozhodnutí pojem zamestnanca vymedzuje takto: „zamestnancom je ten, kto v podriadenosti k inému osobne preňho vykonáva závislú prácu za odmenu.“

Podľa § 1 ods. 3 Zákoníka práce závislou prácou nie je podnikanie alebo iná zárobková činnosť založená na zmluvnom občianskoprávnom alebo zmluvnom obchodnoprávnom vzťahu podľa osobitných predpisov.

§ 2 Obchodného zákoníka ustanovuje, že podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku.

Čo je živnosťou jasne definuje ustanovenie § 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, v zmysle ktorého živnosťou je

- sústavná činnosť prevádzkovaná samostatne,
- vo vlastnom mene,
- na vlastnú zodpovednosť,
- za účelom dosiahnutia zisku.

Z uvedeného vyplýva, že musí ísť o činnosť:

- samostatnú; takouto činnosťou nie je činnosť, ktorá je organizovaná a priamo riadená osobou, pre ktorú je vykonávaná,
- vykonávanú pod vlastným menom; takouto činnosťou nie je činnosť vykonávaná zamestnancom v mene inej osoby – zamestnávateľa,
- vykonávanú na vlastnú zodpovednosť; takouto činnosťou nie je činnosť, pri ktorej zamestnanec nenesie najmä majetkoprávne dôsledky vyplývajúce z vykonávanej činnosti voči tretím osobám.

Pri výklade ustanovenia § 1 ods. 2 a 3 Zákoníka práce je potrebné vychádzať z logického, systematického, historického a účelového výkladu zákona, a nielen z gramatického výkladu zákona. Zabezpečovanie výkonu činnosti živnostníkmi, respektíve inými podnikateľmi je možné len za predpokladu, že ide o takú prácu, ktorá vykazuje právne znaky podnikania.

Pre posúdenie pracovnoprávneho vzťahu je vždy dôležité, či právny vzťah spĺňa základné znaky pracovnoprávneho vzťahu, a nie to, akou právnou formou bol právny vzťah založený. Z vyššie uvedeného vyplýva, že výber správnej zmluvnej formy výlučne závisí od obsahu vykonávanej práce.

Pripravil: G. Dudinský; zdroj: MPSVR SR

PREČÍTALI SME

V jednom z našich denníkov zaujal pohľad mladého sociológa Slovenskej akadémie vied Miroslava Tížika na novú politickú garnitúru, ktorá vzišla z júnových volieb. Jeho názory miestami vyvolávajú úžas ale tiež ukazujú na hlbokú znalosť problematiky a nekonformný prístup k veciam verejným. Prinášame skrátený záznam jeho rozhovoru pre celoslovenský denník.

Slovensko si vo voľbách zvolilo zmenu. Namiesto istoty, sľubovanej bývalou koalíciou, si vybralo novú rétoriku Ivety Radičovej, zbožnosť KDH, zmier Mosta a budúcnosť, formulovanú stranou SaS. „Aj neoliberalizmus sa presadil iba vďaka tomu, že je utópiou,“ začína sociológ M. Tížik, pri interpretácii vyhlásení nových politikov, čo získali moc. Jeho odpoveď na otázku prečo mladšia generácia sociológov, a všeobecne mladí ľudia, vystupujú apoliticky začína v študentských časoch. „Všetci hovorili, že treba pochopiť jednotlivca v jeho situácii, v sociálnom kontexte, nie mu plánovať život.“ Bolo to odmietnutie „sociálneho inžinierstva.“ Rozšíril sa havlovský postoj nepolitickej politiky. Považujem to za tragédiu intelektuálneho života na Slovensku, hovorí M. Tížik.

Takto sa vlastne skrytým spôsobom realizovala politika, zamaskovaná rúskom objektivitou. Zvíťazila predstava, že my musíme byť v prvom rade nestranní. Že len z tejto pozície môžeme zvažovať fakty, na základe ktorých vytvoríme objektívny pohľad na svet, ktorý je jediný správny. Takto sa demobilizovala celá generácia sociológov – občiansky aj profesionálne. Usilovali sa byť nestranní, alebo sa tak možno iba tvárili, a prehliadali politické súvislosti svojich výstupov – údajov. Neuvedomovali si, že takto sami realizujú už nastolenú politiku.

Dobrym príkladom sú rôzne výskumy nezamestnanosti. V dotazníku sa môžeme opýtať človeka aj tak, aby sme dokázali, že je to jeho vlastná chyba, keď si nedokáže nájsť prácu. Lebo je lenivý, priberčivý či neschopný – čokoľvek. No keď chceme odhaliť a pomenovať zjavné skryté príčiny, prečo sa ľudia nevedia zamestnať, vieme sa pýtať aj iným spôsobom. Mladšia generácia sociológov sa nielen vlastnou vinou ocitla na úrovni „expertnej“, nerefektovanej, spoločensky nezodpovednej sociológie, ktorá vníma poznanie odtrhnuté od skutočného života. Pozera sa naň z výšky. Aj mnohí sociológovia dokážu narábať s údajmi a číslami podobne pružne ako ekonómovia.

Mladšia generácia síce nemá vzťah k tradičným stranám, ale je politická iným spôsobom. Azda podľa postmoderného modelu. Nové, nepolitické spôsoby politickej angažovanosti však umožňujú mladým ľuďom, aby sa podieľali na formovaní pravidiel tejto spoločnosti tak, aby sa realizovali ich záujmy. Iba úzka časť mladých ľudí sa dobre orientuje v politike a vie narábať s politickými informáciami. V okolitých krajinách sa mladí ľudia už na školách aktivizujú v rôznych spolkoch, združeniach a samosprávach. Cez ne sa učia praktickej demokracii, učia sa deklarovať svoju politickú či mocenskú autonómiu. Na Slovensku je táto prax v porovnaní s okolím najslabšia.

U nás veľa ľudí chce žiť ako na Západe. Preto ho veľa ľudí napodobňuje bez toho, aby si vytvorili základnú sieť spoločenskej solidarity, ktorá tam už dávno funguje. V našich podmienkach boli rozložené inštitúcie, ktoré voľakedy zabezpečovali elementárny základ pre dôstojnejší spôsob prežitia. Mladých ľudí sa podarilo nalákať na lacné „prozápadné“ sľuby. Aj na západe sú mladí ľudia apolitickí, ale si môžu „dovoliť“ zabojovať. V Nemecku, vo Francúzsku, v Taliansku aj Rakúsku protesty proti súčasným reformám, ktoré sa pokúšajú nastoliť neoliberalizmus, nemajú pre ľudí také fatálne dôsledky ako u nás. Oni môžu štrajkovať týždeň – dva, lebo majú inštitúcie a pracujúci odbory, ktoré ich chránia aj v prípade, že by ich prepustili z práce.

Teraz po voľbách vidieť, že v podstate nijaká agenda, ktorá sa týka problémov mladých ľudí, sa nedostala do programu koalície. Aj tak však pretrváva eufória zo zmeny, ktorá však nie je tou požadovanou zmenou. Je zaujímavé, ako sa teraz ukázalo, že je to ideológia. O ideológiu ide totiž vtedy, keď ľudia uveria nejakej ideji, o ktorej si myslia, že je to správne a jediné racionálne riešenie, pričom nevidia dôsledky toho, aký odkaz nesie určitý typ politiky. Na Sulíkovej strane zaujalo, akú má nebezpečnú rétoriku. Možno zatiaľ nešíria otvorenú nenávisť voči rôznym skupinám ľudí, ale postupne ju vyvolávajú odvolávaním sa na spravodlivosť. Sulík spravodlivosť definoval ekonomicky. Je to akýsi stalinizmus dotiahnutý do extrému, ktorého princípom je, že všetci sme si rovní a spravodliví vtedy, keď budeme platiť rovnaké dane. Ani nemusíme byť ekonómami, aby sme vedeli, že pár topánok znamená pre chudobného človeka niečo iné, ako pre bohatého.

Nebezpečenstvo je v tom, že SaS začala u bohatých ľudí vyvolávať pocit krivdy. Začala šíriť, že oni vlastne doplácajú na slabších. Bohatí už necítia uspokojenie zo svojho životného úspechu, ale myslia si, že sú za svoj úspech nespravodlivo trestaní. Takýto postoj ignoruje fakt, že aj spoločenské uznanie získali bohatí len vďaka tomu, že tí ostatní dokážu oceniť kvalitu. Dalo by sa povedať, že sulíkovská rétorika prevrátila aj obyčajnú ľútosť a súcit s nezavideniahodným položením na závisť, že niekto dostáva almužnu. Rétorikou svojej strany Sulík vlastne predefinoval celý etický koncept, na ktorom dnes stoja moderné demokratické spoločnosti. Sulík začal o tom hovoriť otvorene a, čo je podstatné, dodal tejto téme punc etiky. Podobná sociálna nenávisť existuje v každej spoločnosti, ale princípom demokratickej politiky je vytvárať určitý typ zmiernosti, integrovať rôzne hlasy a záujmy spoločnosti. Sulík však začal otvorene hovoriť, že niektoré skupiny v našej spoločnosti sú menejcenné, menej hodnotné, že sú to vlastne príživníci. Sulík otvorene propaguje meritokraciu – keď najbohatší majú najväčší podiel na moci.

Najväčšie nebezpečenstvo je však v tom, že postupne cez drobné ústupky voči strane, čo je vo svojej podstate nedemokratické, bude koalícia opúšťať princípy, na ktorých stoja súčasné moderné západné demokracie. Na druhej strane je

pozoruhodné, ako dokázal Sulík všetkými možnými marketingovými spôsobmi určitú časť ľudí priťahnúť k voľbám a k tomu, aby ho volili. Môže to byť neférové, no marketing je predovšetkým o efektive, nie o presnosti informácií alebo o ich pravdivosti. Porovnať to možno s úsmevnými billboardami, na ktorých je Sulík zobrazený ako palmexman, plný vitality, energie a nádeje do budúcnosti, s tým, ako naštvane a zamračené pôsobí pri rokovaniach o zostavení vlády. Tam už spoza vážneho výrazu vykukoval diktátor. Človek, ktorý má veľmi silné mocenské ambície a bojuje. Pôvodný imidž je minulosťou. Podobne ako väčšina sľubov. Treba ale uznať, že sa mu podarilo vytvoriť účinný obraz. Ostatné politické strany nevedeli vyvolať vo voľbách podobne silnú nádej.

M. Tížik sa zmieňuje aj o prekrúžkovej skupinke v SaS – Obyčajných ľuďoch. Je to zaujímavá kombinácia katolíckeho tradicionalizmu s ekonomickými meritokratickými. „Obyčajní ľudia“ vykazujú znaky sekty s mimoriadne demagogickou rétorikou. Zastupujú len marginálnu skupinu voličov, ktorí vyznávajú konšpiratívne teórie, totálnu apolitizáciu a vrcholný individualizmus, napriek tomu, že sa vydávajú za kresťanov. Je to asi typ „obráteneho kresťanstva“, ktoré je väčšmi darvinistické, ako samotný darvinizmus, proti ktorému takito militantní kresťania bojujú. Aj samotný názov „Obyčajní ľudia“ zavádza, keď reprezentanti tohto zoskupenia vyznávajú tie najkonzervatívnejšie, najextrémistické hodnoty katolíckych fundamentalistov, pričom sú veľmi bohatí. Teda presný opak tých skutočných obyčajných ľudí. Práve ich rétorika a extrémne pravicové hodnoty ich zblížujú so Sulíkom. Ich etika je podobná, líšia sa len v detailoch, ktoré sú pre nich nepodstatné ani politicky, ani osobne.

Pre bývalú vládnu garnitúru sa stal zašlou utópiou minulosti Svätopluk, Cyril a Metod alebo iné postavy z dávnej minulosti. A spermie na plagátoch SaS sú utópiou vzdialenej budúcnosti. Politické strany však vôbec neponúkli predstavu „dnešného dňa“. Väčšina z nich je zameraná na minulosť, a preto sú dnes zraniteľnejšie.

Začína sa nová kapitola a v nej je aj Sulík. Do súčasnej pozície ho vyneslo očividné nadšenie ľudí, ktoré preživali aj mnohí novinári, lebo verili v zmenu, úspech, progres. Všetko bolo postavené na

takejto nádeji. Druhí neponúkali nádej, ale istotu. Vystihuje to podstatu toho, ako žijú samotní ľudia, ako a podľa čoho sa rozhodujú vo vlastnom živote.

V Európe väčšina krajín zápasí s tým, že nemá projekt do budúcnosti. Je to jeden z prejavov krízy – ľudia strácajú dôveru, menej nakupujú, investujú. Spotrebná ekonomika sa zastavuje práve pre absenciu perspektívy. Každá krajina sa preto začína obracať k svojim archaickým modelom, ktoré už pozná. Preto aj tí čo hlásajú zmenu, to robia spôsobom, aby ľudia nemali strach z toho, čo príde. Prispôbojú sa ich očakávaniam. V rétorike sa stávajú konzervatívni. Táto konzervatívna rétorika odznela aj v Česku. Je tam dosť podobná situácia, keď sa do českého parlamentu dostali dosť pofidérne, nevypočítateľné strany, ktoré sú zmeskou totalitného populizmu pomiešaného s konzervatívnou paranojou. Tam sú to Veci verejné, u nás je to SaS – kombinácia antikomunistických fundamentalistov s ekonomickými totalistami.

S budúcnosťou teraz operuje ekonomický neoliberalizmus, ktorý sľubuje, že bude lepšia a spravodlivejšia. Západ narazil na tento koncept a rieši, ako sa s ním má vyrovnáť, ale u nás to ešte stále funguje ako lákavá utópia. Ľudia nemajú dostatok informácií o jeho dôsledkoch. No na druhej strane nemajú ani nijakú inú alebo novú utópiu. Veľmi túžia uchovať si nádej a predstavu, že aspoň takto si získajú a uchovávajú dôstojnosť. No táto ekonomická utópia spravodlivosti a rovnosti v rovnej dani, v rovnakej odkazanosti na seba samého a zjednodušenej verzii rovnakých pravidiel pre všetkých, veľmi pripomína totalitárne sektárske utópie.

Smer stavil na istotu a tá mu priniesla úspech. Vo voľbách Smer zvíťazil s obrovským náskokom. Teda na čo stavil, to aj vyhral. S istotou však nemohol stavať na mladú generáciu. Mladá generácia je nestála, neistá vo svojich záujmoch. Nie je to „dobrá investícia“ pre typ politickej strany, ktorá ide na istotu. Smer nemal odvahu, Sulík to využil, prišiel s niečím novým a nalomil aj mnohých nerozhodných. A na rozdiel od iných nových strán má aj svoju neoliberalnú utópiu a peniaze, aby sa sústavne zviditeľňoval ako nádej svetlejších zajtrajškov.

Zdroj: http://spravy.pravda.sk/tlac.asp?r=sk-domace&c=A100717_121431_sk_domace_p09

Pripravil: G. Dudinský

ZOZNAM

sprostredkovateľov a rozhodcov pre riešenie kolektívnych sporov na obdobie rokov 2010 – 2012 zapísaných na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

1. Bc. Viera FODOROVÁ

Bydlisko: 972 21 Nitrianske Sučany č. 453
právnik a personalista - pracovnoprávna a sociálna oblasť

2. Mgr. Ernest KOVÁČ

Bydlisko: Vlčie Hrdlo 83, 821 07 Bratislava
mediátor - pracovnoprávna a sociálna oblasť

3. JUDr. Nataša KUČEROVÁ

Bydlisko: 044 21 Šemša 185
advokátka - pracovnoprávna a sociálna oblasť, odmeňovanie

4. Ing. Jaroslav KULICH

Bydlisko: Povstalecká 6454/14, 974 09 Banská Bystrica 9
ekonóm - pracovnoprávna a sociálna oblasť, odmeňovanie

5. Ing. Marián LELOVSKÝ

Bydlisko: ul. J. Kráľa 6, 940 01 Nové Zámky
personalista - pracovnoprávna a sociálna oblasť

6. JUDr. Jozef LIPTÁK

Bydlisko: 913 11 Trenčianske Stankovce 217
právnik - pracovnoprávna a sociálna oblasť, odmeňovanie

7. JUDr. Lubomír MAJERČÍK

Bydlisko: Trieda SNP 13, 040 11 Košice
advokát - pracovnoprávna a sociálna oblasť

8. Mgr. Mária MARTINCOVÁ

Bydlisko: 900 63 Jakubov 457
právnik a personalista - pracovnoprávna a sociálna oblasť

9. Mgr. Norbert MATEJKA

Bydlisko: B. Němcovej 659/17, 962 63 Pliešovce
právnik - pracovnoprávna a sociálna oblasť

10. JUDr. Ondrej MATEJKA

Bydlisko: Záhradnícka 45, 821 08 Bratislava
advokát - pracovnoprávna a sociálna oblasť

11. Ing. Anton MIFKA

Bydlisko: Zapotok 75, 900 81 Šenkvice
ekonóm - pracovnoprávna a sociálna oblasť, odmeňovanie

12. Mgr. Mária MRVOVÁ

Bydlisko: Doprvná 21, 831 06 Bratislava III
právnik a personalista - pracovnoprávna a sociálna oblasť, odmeňovanie

13. Ing. Vladimír OČENÁŠ

Bydlisko: Mostová 3, 927 01 Šaľa
personalista - pracovnoprávna a sociálna oblasť, odmeňovanie

14. JUDr. Miloš OPAČITÝ

Bydlisko: Stredanská 2536/43, 955 01 Topoľčany
právnik - pracovnoprávna a sociálna oblasť

15. JUDr. Simona SCHUSZTEKOVÁ

Bydlisko: Svetlá 8, 811 02 Bratislava
právnik - prac. práv, a soc. oblasť, odmeňovanie

16. Mgr. Imrich SLOBODA

Bydlisko: Haanova 50, 851 04 Bratislava V
personalista - pracovnoprávna a sociálna oblasť

17. JUDr. Juraj ŠEVCECH

Bydlisko: Planckova 4, 851 01 Bratislava
právnik - pracovnoprávna a sociálna oblasť

18. Ing. Václav ŠTEVČKO

Bydlisko: Pod hájom 956/6, 018 41 Dubnica nad Váhom
samostatne zárobkovo činná osoba - pracovnoprávna a sociálna oblasť

19. RSDr. Ivan ŠVIHLA

Bydlisko: 976 41 Podkonice č. 237
pracovnoprávna a sociálna oblasť

20. Ing. Stanislav TARNOVSKÝ

Bydlisko: Studenohorská 34, 841 03 Bratislava
ekonóm - pracovnoprávna a sociálna oblasť, odmeňovanie

21. JUDr. Lubomír TENCER

Bydlisko: Exnárova 49, 821 03 Bratislava
právnik a personalista - pracovnoprávna a sociálna oblasť, odmeňovanie

22. Ing. Zlatica THALYOVÁ

Bydlisko: 930 32 Blatná na Ostrove 180
personalista - pracovnoprávna a sociálna oblasť, odmeňovanie

23. Ing. Zuzana WEISSOVÁ

Bydlisko: Okružná 469/15, 059 21 Svit
personalista - pracovnoprávna a sociálna oblasť, odmeňovanie

BEZPEČNOSŤ V ÚDRŽBE – BEZPEČNÍ ZAMESTNANCI

Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci pre rok 2010/2011 vyhlásila kampaň za bezpečnosť v údržbe pod názvom ZDRAVÉ PRACOVISKÁ dobré pre teba, dobré pre podnik.

Údržba strojov, zariadení, budov alebo dopravných prostriedkov zahŕňa technické, administratívne a manažérske činnosti na udržanie stavu, v ktorom môže spĺňať ich požadovanú funkciu, resp. uvedenie do takého stavu, ako aj na ich ochranu pred zlyhaním alebo obmedzením funkčnosti. Medzi činnosti v rámci údržby patria:

✓ kontrola	výmena	získovanie chýb
✓ skúšanie	nastavovanie	výmena náhradných súčiastok
✓ meranie	oprava	technický servis

Bežná činnosť, pri ktorej sú zamestnanci vystavení rozličným nebezpečenstvám

Údržba sa robí na všetkých pracoviskách a vo všetkých priemyselných odvetviach. Zahŕňa každodenné povinnosti väčšiny zamestnancov, nielen technikov a inžinierov údržby. Zamestnancom, ktorí vykonávajú činnosť v rámci údržby, môžu hroziť:

- ochorenia a poškodenia podporno-pohybovej sústavy (MSD) pri vykonávaní úloh spojených s ohýbaním a neprirodenými polohami niekedy aj v sťažených podmienkach (napr. v chlade);
- dýchacie problémy súvisiace s vystavením azbestu – pri údržbe starých budov alebo priemyselných zariadení;
- kožné a respiračné choroby spôsobené kontaktom s nebezpečnými látkami – mazivami rozpúšťadlami, žieravinami a prachom vrátane karcinogénneho dreveného prachu;
- udusenie v uzavretých priestoroch;

- choroby vyplývajúce z vystavenia biologickým nebezpečenstvám – hepatitída typu A, legionelóza (legionárska choroba).

Hrozí im aj riziko rozličných úrazov vrátane pádov alebo zasiahnutia časťami strojov.

Činnosti v rámci údržby sú veľmi rozmanité, od drobných úkonov, ako je napríklad výmena

žiarovky alebo tonera v tlačiarňi, až po komplexné úlohy, ako je pravidelná prehliadka elektrárne.

Význam údržby pre BOZP

Bez ohľadu na to, či je úloha malá alebo veľká, môže mať vážny vplyv nielen na bezpečnosť a zdravie zamestnancov, ktorí ju vykonávajú, ale aj ostatných zamestnancov, ako ukazujú nasledujúce príklady:

- K nehode/úrazu môže dôjsť počas údržby – u zamestnancov, ktorí vykonávajú údržbu stroja, môže dôjsť k úrazu, ak sa stroj náhodou zapne, môžu byť vystavení ožiareniu alebo pôsobeniu nebezpečných látok, zasiahnutí pohyblivými časťami stroja alebo im môže hroziť vznik ochorenia alebo poškodenia podporno-pohybovej sústavy.
- Zlá kvalita údržby môže spôsobiť problémy s bezpečnosťou – použitie nesprávnych náhradných dielov pri výmene alebo oprave môže byť príčinou vážnych nehôd alebo poranenia zamestnancov, ako aj poškodenia zariadenia.
- Nedostatočná údržba môže nie len skrátiť životnosť zariadenia alebo budov, ale môže byť aj príčinou nehôd - napríklad neopravenie poškodenej podlahy v sklade môže spôsobiť haváriu vysoko zdvižného vozíka, poranenie vodiča, zamestnancov v blízkom okolí a aj poškodenie prepravovaného tovaru.

Čiastka 129

Zbierka zákonov č. 328/2010

Strana 2687

328

V Ý N O S

Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

z 27. júla 2010,

ktorým sa zrušuje výnos Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 316/2010 Z. z. o rozšírení záväznosti kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky podľa § 7 ods. 1 zákona č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní v znení zákona č. 564/2009 Z. z. ustanovuje:

§ 1

Zrušuje sa výnos Ministerstva práce, sociálnych vecí

a rodiny Slovenskej republiky č. 316/2010 Z. z. o rozšírení záväznosti kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa.

§ 2

Tento výnos nadobúda účinnosť 30. júla 2010.

Jozef Mihál v. r.

Päť základných pravidiel pre bezpečnosť v údržbe

Údržba je proces, ktorý sa začína pred začatím samotnej úlohy a končí sa po skontrolovaní práce, podpísaní a dokončení dokumentácie k úlohe. Účasť zamestnancov a/alebo ich zástupcov vo všetkých štádiách a aspektoch tohto procesu zvyšuje nie len bezpečnosť údržby, ale aj kvalitu práce. Päť krokov k bezpečnej údržbe:

- plánovať údržbu;
- pracovať v bezpečnom prostredí;
- použiť vhodné vybavenie;
- dodržiavať bezpečné pracovné postupy vyvinuté počas etapy plánovania;
- prácu skontrolovať.

Operácie údržby môžu zamestnancov vystaviť riziku, ale údržba nesmie ohroziť ďalších zamestnancov.

Majte na pamäti, že keď robíte údržbu, vaše zdravie a bezpečnosť, ako aj zdravie a bezpečnosť vašich kolegov závisia od kvality vašej práce.

Ďalšie informácie

Cieľom tejto informácie je spropagovať a podporiť európsku kampaň agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci so sídlom v Bilbau v Španielsku. Ďalšie informačné letáky z tejto série, ako aj iné informácie na túto tému, sú k dispozícii na adrese: <http://osha.europa.eu/en/topics/maintenance>. Tento zdroj sa priebežne upravuje a aktualizuje.

Krátené z FACTS č. 88

Spracoval: Ing. Konštantín Baláž, ZIBP RP IOZ Žilina

Strana 2688

Zbierka zákonov č. 329/2010

Čiastka 129

329

O Z N Á M E N I E

Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky oznamuje, že podľa § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní v znení neskorších predpisov bola na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky do 12. júla 2010 uložená táto kolektívna zmluva vyššieho stupňa a dodatok ku kolektívnej zmluve vyššieho stupňa:

1. Kolektívna zmluva vyššieho stupňa na roky 2010 až 2013 z 28. mája 2010 uzatvorená medzi Integrovaným odborovým zväzom

a

Úniou zamestnávateľov v civilnom letectve Slovenskej republiky.

2. Dodatok č. 1 z 3. júna 2010 ku Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa na roky 2009 až 2010 z 25. júna 2009 uzatvorenej medzi Zväzom autobusovej dopravy

a

Odborovým zväzom KOVO.

Národný projekt : Vzdelávanie odborárov v SR

Okrem iných vzdelávacích aktivít v odborovom zväze je pre získanie nových vedomostí obzvlášť vhodný projekt *Vzdelávanie odborárov v SR*, ktorého realizátorom je KOZ SR. Aj preto sa častejšie než inokedy stretávate v základných organizáciách s pozvánkami na rôzne semináre, najmä v regiónoch Slovenska. Zabezpečujú ich regionálne rady Konfederácie, ktoré na tento účel vytvorili *Regionálne vzdelávacie informačné centrá* (RIVC). Projekt, ktorý začal v roku 2009, je určený všetkým odborárom, ktorí oň prejavia záujem a je realizovaný vo všetkých regiónoch Slovenska s výnimkou bratislavského regiónu.

Hlavné ciele projektu

- zvýšiť rozsah a kvalitu poznatkov odborárov z vybraných oblastí riadenia spoločnosti formou inovácie systému ich vzdelávania,
- vytvoriť podmienky pre ich nepretržité vzdelávanie,
- zlepšiť informovanosť občanov o každodennej činnosti odborov a ich význame v dnešnej dobe a to najmä v regiónoch so zvýšeným sociálnym tlakom (tenzia).

Špecifické ciele

- vo vedomostnej oblasti ide o zvýšenie kompetentnosti a zručnosti odborov pri formovaní verejnej politiky,
- v oblasti manažmentu ide o vytvorenie systému pre efektívnu koordináciu v oblasti poradenstva, vzdelávania a doškoľovania odborárov,
- v oblasti vytvárania regionálnych partnerstiev ide o harmonizáciu zámerov odborov na národnej úrovni s úrovňou regionálnou, s cieľom posilniť účasť zástupcov zamestnancov na riešení sociálno-ekonomických problémov v regiónoch,
- v komunikačnej oblasti ide o skvalitnenie informovanosti vo vnútri odborov.

Cielové skupiny

Adresátom aktivít v tomto projekte sú zástupcovia zamestnancov zo všetkých krajov Slovenska (okrem bratislavského kraja), zástupcovia zamestnancov z odborových zväzov, ktorí zastávajú rôzne pozície v podnikoch i odborových zväzoch a na rôznych riadiacich úrovniach v rámci kraja. Rozhodujúcou cieľovou skupinou sú samotní účastníci vzdelávacích aktivít na regionálnej úrovni.

Zámer projektu

Je to vzdelávanie nových členov odborov a tiež vybraných funkcionárov z odborových zväzov. Využitie výsledkov projektu je orientované na realizáciu sociálnej dimenzie operačného programu *Vedomostná ekonomika*.

Hlavné témy projektu

1. Lisabonská zmluva a Slovensko. Rozvoj ľudských zdrojov. Sociálny štát.
2. Pracovné právo. Vybrané problémy regionálneho rozvoja.
3. Kolektívne vyjednanie. Globálna kríza a jej dôsledky na odbory.
4. BOZP. Právo sociálneho zabezpečenia.

Vzdelávanie je realizované v dvoch úrovniach: na úrovni regionálnej a v Ústave celožitovného vzdelávania odborov v Sládkovičove. Pre funkcionárov základných organizácií, ale aj ostatných členov odborového zväzu sa otvorili možnosti aktívne sa zúčastniť na rôznych aktivitách projektu, zapojiť sa do vzdelávacieho procesu a takto zvýšiť efektivitu práce základných organizácií i orgánov odborového zväzu.

Finančné zabezpečenie účastníkov vzdelávacích aktivít je hradené z prostriedkov projektu. Ide o refundáciu mzdy, cestovné náhrady, občerstvenie a stravovanie. Doplnujúce informácie o projekte možno nájsť na www.kozsr.sk, na IOZ

a tiež u regionálnych manažérov projektu *Vzdelávanie odborárov v SR* v regiónoch Trnava, Nitra, Trenčín, Žilina, Banská Bystrica, Prešov, Košice.

Čo sa bude vzdelávať v druhom polroku 2010 a na začiatku roka 2011:

Trnava: *Globálna kríza a jej dôsledky na činnosť odborov; kolektívne vyjednanie* (11. 11. 2010) *Právo sociálneho zabezpečenia; BOZP* (24. 2. 2011)

Trenčín: *Globálna kríza a jej dôsledky na činnosť odborov; kolektívne vyjednanie* (25. 11. 2010) *Právo sociálneho zabezpečenia; BOZP* (28. 1. 2011)

Nitra: *Rozvoj ľudských zdrojov; vybrané problémy z regionálneho rozvoja* (22. 9. 2010) *Globálna kríza a jej dôsledky na činnosť odborov; kolektívne vyjednanie* (27. 1. 2011)

Banská Bystrica: *Vybrané problémy regionálneho rozvoja; pracovné právo* (30. 9. 2010) *Lisabonská zmluva; sociálny štát; právo sociálneho zabezpečenia* (24. 2. 2011)

Žilina: *Globálna kríza a jej dôsledky na činnosť odborov; kolektívne vyjednanie* (11. 11. 2010) *Právo sociálneho zabezpečenia; Lisabonská zmluva; vybrané problémy regionálneho rozvoja* (17. 2. 2011)

Prešov: *Vybrané problémy regionálneho rozvoja; pracovné právo* (14. 10. 2010) *Rozvoj ľudských zdrojov; sociálny štát; Lisabonská zmluva* (20. 1. 2011)

Košice: *kolektívne vyjednanie; globálna kríza a jej dôsledky na činnosť odborov; sociálne zodpovedné podnikanie* (30. 9. 2010) *Pracovné právo; sociálny štát* (18. 11. 2010) *Právo sociálneho zabezpečenia; rozvoj ľudských zdrojov; Lisabonská zmluva* (17. 2. 2011)

Zdroj: Projekt vzdelávania odborárov v SR/KOZ SR

STRETNUTIE MLADÝCH ODBORÁROV

V duchu dohody o spolupráci medzi Integrovaným odborovým zväzom a Odborovým svazom STAVBA ČR ako aj v rámci dohodnutých vzájomných aktivít sa 9. a 10. septembra t.r. stretli na zámku v Topoľčiankach mladí odborári oboch odborových zväzov. Podujatie pripravila Rada mladých odborárov IOZ, ktorá touto akciou „vrátila“ Komisii mladých OS STAVBA ČR jej pohostinnosť z roku 2009, kedy sa mladí odborári stretli v Prahe.

V úvode sa mladí odborári vzájomne informovali o spoločensko-politickej situácii v oboch štátoch, ktorá po tohoročných voľbách je dosť podobná. Tiež si poskytli informácie o činnosti Rady a Komisie a posúdili návrh na ďalšiu spoluprácu, ktorá má aj v roku 2011 „zelenú“.

Voľnočasové aktivity venovali účastníci stretnutia prehliadke zámku a širokého okolia s pripomenutím si historických udalostí, keď na zámku, čoby vo svojom letnom sídle, pobýval prvý prezident ČSR Tomáš G. Masaryk.

EURÓPSKY AKČNÝ DEŇ

European Trade Union Confederation (ETUC)

... za sociálnejšiu a solidárnejšiu Európu...
... za Slovensko, v ktorom bude prioritou zamestnanosť a sociálna spravodlivosť...

**Konfederácia odborových zväzov SR
požaduje od vlády SR a poslancov Národnej rady SR
„hospodársky rast a zamestnanosť“**

... stop škrtom vo verejných financiách na úkor sociálnych a ekonomických istôt občanov SR...
... záruku udržania a rozvoja kvalitných a stabilných pracovných miest...
... garanciu slušných miezd a dôchodkov...
... ochranu trhu a rozvoja kúpnej sily...

EURÓPSKA MANIFESTÁCIA

BRUSEL 29. september 2010

SPEKTRUM

Mesačník pre členov a funkcionárov Integrovaného odborového zväzu. Vydáva IOZ SR.
Adresa redakcie: Vajnorská 1, 815 70 Bratislava, tel/fax: 02/55422764, e-mail: dudinsky@ioz.sk. Redaktor: Gabriel Dudinský.
Redakčná rada: Dušan Barčík, Marta Brodzianska – predsedníčka redakčnej rady, Gabriel Dudinský. Grafická úprava:
MA-Typ, Bratislava. Tlač: Interlingua, s.r.o., Hrachová 36, 821 05 Bratislava.